

Projektas „Transformacija integracijai: Neformaliojo suaugusiųjų švietimo viešųjų paslaugų, skirtų re-integracijai į darbo rinką ir išsilaikymui joje, kokybės gerinimas pasitelkiant skaitmenines technologijas“

Projektą finansuoja LR Socialinės apsaugos ir darbo Ministerija

---

REKOMENDACIJOS

NVO dėl saugios neformalaus suaugusiųjų švietėjų – savanorių veiklos organizavimo, panaudojant skaitmenines technologijas, COVID-19 pandemijos protrūkio bei panašaus pobūdžio krizių metu

Šio dokumento tikslas yra pateikti patarimus NVO vadovams, kaip saugiai organizuoti neformalaus suaugusiųjų švietėjų – savanorių darbą COVID-19 pandemijos laikotarpiu nuotoliniu būdu.

Kadangi COVID – 19 pandemija paveikė viso pasaulio, tame tarpe ir Lietuvos, neformalaus suaugusiųjų švietimo sistemas, jose dalyvaujantiems asmenims, tiek besimokantiems, tiek švietimo paslaugas teikiantiems, kilo įvairių iššūkių. Sumažėjus galimybėms dalyvauti tiesioginiuose mokymuose, išaugo mokymo paslaugų perkėlimo į internetinę erdvę – skaitmeninės transformacijos – poreikis. Tačiau, labai svarbu skaitmenizuojant mokymo paslaugas užtikrinti gerą teikiamo švietimo kokybę COVID-19 pandemijos protrūkio bei panašaus pobūdžio krizių metu.

Taigi, norėdamos tinkamai prisitaikyti prie šių pokyčių, NVO, koordinuojančios neformalaus švietimo savanorių darbą, turėtų plėsti bei gerinti savo veiklas panaudodamos skaitmenines technologijas bei nepamiršti bendradarbiavimo su atitinkamomis institucijomis plėtojimo naudos.

Pasinaudodami Socialinių inovacijų fondo į skaitmeninę erdvę perkeltomis 5 viešosiomis savarankiško suaugusiųjų mokymosi e-paslaugomis bei remdamiesi SIF sukurtomis savanorių pritraukimo rekomendacijomis, NVO lyderiai galėtų pritraukti kuo daugiau savanorių-konsultantų, kurie plačiai teiktų saugias nekontaktines konsultavimo mokymuisi paslaugas internetu. Plačiai įtraukiant savanorius-konsultantus teikti paslaugas pandemijos laikotarpiu, bus didinamas visuomenės poreikis nuolat įgyti naujų žinių ir įgūdžių.

Siekdami padėti Lietuvos NVO vadovams saugiai nenutrūkstamai teikti neformalaus suaugusiųjų švietimo paslaugas, rekomenduojame:

1. peržiūrėti savo organizacijų strategiją ir pradėti vykdyti teikiamų neformalaus suaugusiųjų švietimo paslaugų skaitmeninę transformaciją, perkeliant savo teikiamas mokymo paslaugas į internetinę erdvę, bei tokiu būdu pritraukti kuo daugiau švietėjų – savanorių vykdyti suaugusiųjų švietimo veiklą nuotoliniu būdu.
2. tinkamai organizuoti nekontaktinį savanorišką darbą, pasinaudojant skaitmeninėmis technologijomis, teikiant mokymosi paslaugas suaugusiems nuotoliniu būdu:
  - 2.1. NVO atstovams patariama naudotis sukurtomis rekomendacijomis, kaip organizuoti kokybišką savanorių-konsultantų darbą nuotoliniu būdu, dirbant su SIF sukurtomis 5 neformalaus suaugusiųjų švietimo e-paslaugomis saugiu nekontaktiniu būdu. Šias rekomendacijas galima rasti Priede Nr.1;
  - 2.2. siekiant užtikrinti kokybišką suaugusiųjų besimokančiųjų konsultavimą, rekomenduojama organizuoti nuotolinius suaugusiųjų švietėjų – konsultantų mokymus prieš jiems pradėdant teikti konsultacijas pagal 5 viešąsias savarankiško suaugusiųjų mokymosi e-paslaugas;

- 2.3. apmokyti naujus suaugusiųjų švietėjus – konsultantus, kaip teikti konsultacijas pasinaudojant skaitmeninėmis technologijomis, tokiomis kaip ZOOM, o taip pat el.paštu ar telefonu;
- 2.4. aptarti su savanoriais neformalaus suaugusiųjų švietimo konsultantais sukurtą konsultanto bendravimo nuotoliniu būdu etikos kodeksą ir patarti jiems vadovautis šiuo kodeksu teikiant konsultacijas besimokantiems;
- 2.5. sudaryti savanorių – konsultantų darbo grupes pagal atskiras e-mokymosi paslaugas ir rekomenduoti jiems organizuoti kasmėnesinius jų darbo aptarimus nuotoliniu ir/arba tiesioginiu būdu;
- 2.6. kas kelis mėnesius arba dažniau, jei iškyla poreikis, organizuoti nuotolines ir/arba tiesiogines supervizijas savo organizacijos savanoriams – konsultantams, kurių metu aptarti jų teikiamų konsultacijų eigą, iškilusius sunkumus ar problemas ir kartu ieškoti galimų sprendimų;
- 2.7. iškilus poreikiui, kreiptis į SIF dėl galimybės organizuoti papildomas bendras supervizijas, kurių metu kartu tobulinti besimokantiems teikiamų konsultacijų kokybę, aptarti besimokančiųjų atsiliepimus ir galimas rekomendacijas esamų e-mokymosi paslaugų tobulinimui bei papildomų e-mokymosi paslaugų įtraukimui;
- 2.8. taisykles, kaip užtikrinti savanorių asmens duomenų apsaugą, pateikiant informaciją duomenų bazėje, galima rasti Priede Nr.2; veiklos ir duomenų saugos bei panaudojimo sutarčių šablonus, bei detalesnius patarimus, kaip tinkamai organizuoti savanoriško darbo klausimus galima gauti kreipiantis el. paštu sif@lpf.lt.
3. išbandyti 5 sukurtas SIF e-mokymosi paslaugas, kaip pradinį neformalaus suaugusiųjų švietimo viešųjų paslaugų teikimo, pasinaudojant skaitmeninėmis technologijomis, transformacijos žingsnį ir įtraukti į šių paslaugų teikimą savanorius:
  - 3.1. NVO gali pasirinkti išbandymui keletą iš 5 SIF sukurtų e-mokymosi paslaugų, kurios tiktų jų organizacijai pagal jų veiklos sferas ir poreikius:
    - 3.1.1. Bendrųjų kompetencijų ugdymas,
    - 3.1.2. Verslumo pagrindai,
    - 3.1.3. Socialinio verslo skatinimas,
    - 3.1.4. Verslo pagal gyvenimo būdą plėtojimas,
    - 3.1.5. Lyčių lygybės įgyvendinimas darbo rinkoje.
  - 3.2. Instrukcijas, kaip organizuoti savanorišką darbą-konsultavimą, organizuojant e-mokymą pagal šias viešųjų mokymų paslaugas COVID-19 pandemijos krizės laikotarpiu yra patalpintos [e-mokymosi platformos](#) „Socialinių inovacijų fondo neformalaus mokymo(si) paslaugos“ dalyje, skirtoje savanoriams-konsultantams.

Socialinių inovacijų fondo siūlomos 5 viešosios savarankiško suaugusiųjų mokymosi e-paslaugos yra patrauklios taip pat ir naujų savanorių pritraukimui, kadangi jos suteikia savanoriams galimybę dirbti saugiai nuotoliniu būdu, tinkamoje vietoje ir tinkamu laiku, tobulėti patiems ir padėti besimokantiems įveikti iššūkius bei socialinę atskirtį.

Rekomendacijas parengė Socialinių inovacijų fondas

Rekomendacijos, kaip organizuoti kokybišką savanorių-konsultantų darbą nuotoliniu būdu, dirbant su SIF sukurtomis 5 neformalaus suaugusiųjų švietimo e-paslaugomis saugiu nekontaktiniu būdu

Žmonės tampa savanoriais dėl įvairių priežasčių, tokių kaip pvz. norėdami realizuoti save, įgyti naujos patirties ar įgūdžių, pasidalinti turimomis žiniomis ir patirtimi, susirasti naujų draugų ar pan. Nevyriausybinė organizacija ieško savanorių su tam tikru tikslu, pvz., kad jie padėtų atlikti tam tikrus darbus, padėtų siekti organizacijos tikslų, pasiūlytų naujų veiklų idėjų ir padėtų gauti joms lėšų ir kt. Valstybė taip pat yra suinteresuota, kad atsirastų asmenų, norinčių ir galinčių prisidėti prie pilietiškos visuomenės plėtojimo ir bendros gerovės.

Todėl, nevyriausybinė organizacija, priimdama į darbą savanorius, turėtų atsižvelgti į visų trijų pusių lūkesčius ir atitinkamai organizuoti savanorišką darbą savo organizacijos viduje. Pirmiausia, ji turėtų paskirti darbuotoją, kuris būtų atsakingas už savanorių darbo organizavimą ir priežiūrą – savanorių vadovą. Šis darbuotojas būtų atsakingas už savanorių pritraukimą, atrinkimą, apmokymą, darbo vietos ir atsakomybių pristatymą, savanoriško darbo sutarties sudarymą, savanorių darbo grafikų sudarymą ir kontrolę, pagalbą savanoriams atliekant savo darbus ir kt. Taigi, savanorių vadovas yra lyg tarpinė grandis tarp organizacijos vadovų, kitų darbuotojų ir savanorių.

Atsižvelgiant į dabartinę Covid-19 pandemijos protrūkio įtakotą situaciją, nevyriausybės organizacijos, norėdamos nenutrūkstamai teikti neformalaus suaugusiųjų švietimo paslaugas, turėtų jas perkelti į internetinę erdvę. Taigi, su savanorių vadovų pagalba, jos turėtų perorientuoti savo turimus savanorius bei apmokyti naujai pritraukiamus savanorius dirbti nuotoliniu būdu ir saugiai teikti neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas.

Siekdamos kokybiškai organizuoti savanorišką darbą, nevyriausybės organizacijos gali naudotis Socialinių inovacijų fondo sukurtu Savanoriškos veiklos neformaliame švietime organizavimo metodinių dokumentų rinkiniu.

Pirmiausia, siekiant užtikrinti kokybišką suaugusiųjų besimokančiųjų konsultavimą, nevyriausybinių organizacijų savanorių vadovai turėtų organizuoti nuotolinius suaugusiųjų švietėjų – konsultantų mokymus prieš jiems pradėdant teikti konsultacijas pagal 5 viešąsias savarankiško suaugusiųjų mokymosi e-paslaugas.

Mokymų metu savanoriams turėtų būti pristatomas bendravimo nuotoliniu būdu (telefonu, el. paštu, per e-platformą) etikos kodeksas ir, kaip konsultantai, jie turi būti paskatinami juo naudotis dirbant su besimokančiais suaugusiais. Taip pat, savanoriai-suaugusiųjų švietėjai-konsultantai turėtų būti apmokyti, kaip teikti konsultacijas pagal 5 e-mokymosi paslaugas besimokantiems asmenims pasinaudojant skaitmeninėmis technologijomis, tokiomis kaip ZOOM, per e-mokymosi platformos bendravimo įskiepi, o taip pat el.paštu ar telefonu.

Nevyriausybės organizacijos, rinkdamos, kaupdamos ir saugodamos anketinius savanorių duomenis, jų darbo sutartis ir kitus dokumentus, kuriuose yra nurodyta asmeninė savanorių informacija, turi vadovautis Asmens duomenų apsaugos įstatyme ir BDAR numatytais reikalavimais.

Įtraukdama savanorių duomenis į konsultantų-savanorių duomenų bazę elektroninėje mokymosi platformoje prie atitinkamų mokymosi e-paslaugų, pagal kurias savanoriai teikia konsultacijas besimokantiems, nevyriausybės organizacijos turėtų vadovautis informacija ir patarimais, pateikiamais 1.5. instrukcijų skyriuje „1.5. Asmeninės savanorių informacijos viešinimo konsultantų duomenų bazėje, atsižvelgiant į Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą ir BDAR, aspektai.“

Siekdamos užtikrinti savanorių-suaugusiųjų švietėjų-konsultantų teikiamų konsultacijų, pagal 5 viešąsias savarankiško suaugusiųjų mokymosi e-paslaugas, kokybę, nevyriausybės organizacijos

turėtų teikti nenutrūkstamą pagalbą savo savanoriams bei užtikrinti jų konsultacijų monitoringą. NVO turėtų:

1. sudaryti savo savanorių – konsultantų darbo grupes pagal atskiras e-mokymosi paslaugas ir juos paskatinti organizuoti kasmėnesinius jų darbo aptarimus nuotoliniu ir/arba tiesioginiu būdu (jei leidžia situacija);
2. kontaktuoti su kitomis NVO, turinčiomis savanorių-konsultantų, dirbančių pagal 5 viešąsias savarankiško suaugusiųjų mokymosi e-paslaugas ir pakviesti jų konsultantus prisijungti prie bendrų savanorių – konsultantų darbo grupių darbo aptarimų;
3. vykdyti savo organizacijos savanorių – konsultantų darbo monitoringą ir kas kelis mėnesius arba dažniau, jei iškyla poreikis, jiems organizuoti nuotolinius ir/arba tiesioginius susitikimus, kurių metu aptarti jų teikiamas konsultacijas, iškilusius sunkumus ar problemas ir kartu ieškoti galimų sprendimų;
4. palaikyti kontaktus su SIF ir, iškilus poreikiui, aptarti galimybę organizuoti papildomas bendrus susitikimus, kurių metu kartu tobulinti besimokantiesiems teikiamų konsultacijų kokybę, aptarti besimokančiųjų atsiliepimus ir galimas rekomendacijas esamų e-mokymosi paslaugų tobulinimui bei papildomų e-mokymosi paslaugų įtraukimui.

Asmeninės savanorių informacijos viešinimo konsultantų duomenų bazėje, atsižvelgiant į Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą ir BDAR, aspektai

Nevyriausybinės organizacijos, rinkdamos, kaupdamos ir saugodamos anketinius savanorių duomenis, jų darbo sutartis ir kitus popierinius bei elektroninius dokumentus ir įrašus, kuriuose yra nurodyta asmeninė savanorių informacija, turi vadovautis Asmens duomenų apsaugos įstatyme ir BDAR numatytais reikalavimais.

Kiekviena organizacija turėtų nusimatyti terminą, kiek laiko saugos visi šiuos duomenis ir dokumentus. Rekomendacinis terminas galėtų būti vieneri metai nuo savanoriškos darbo sutarties nutraukimo datos. Tuomet visi dokumentai, susiję su konkrečiu savanoriu, turėtų būti sunaikinami.

Savanoriai-konsultantai, registruodamiesi e-mokymosi platformoje, turi pateikti pagrindinius duomenis apie save: vardą, pavardę, miestą ir savo el.pašto adresą. Siekiant užtikrinti savanorių duomenų apsaugą, e-mokymosi platformos administratorius gali paslėpti jų el.pašto adresus, kad kiti asmenys jų nematytų. Kadangi bendravimas su savarankiškai besimokančiais suaugusiais vyksta per e-platformos bendravimo įskiepi (žinutes), besimokantieji nėra būtina matyti konsultanto el.pašto adresą. Tuo tarpu, e-platforma išsiunčia automatinius pranešimus konsultantui į jo el.paštą, kai besimokantysis išsiunčia jiems žinutę. Taigi, konsultantas, gavęs pranešimą apie e-platformoje gautą žinutę, gali prie jos prisijungti, perskaityti žinutę ir į ją atsakyti. Iškilus poreikiui suteikti dalyviui konsultaciją telefonu, konsultantas pats turi teisę nuspręsti, ar jis sutinka pasidalinti savo telefono numeriu su besimokančiuoju.